

Älmhults kommun

Rektorn vid Haganässkolan

Beslut för gymnasieskola och gymnasie- särskola

efter tillsyn i Haganässkolan
i Älmhults kommun

Tillsyn i Haganässkolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Älmhults kommun under våren 2014. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Haganässkolan besöktes av Skolinspektionen den 20 och 21 maj 2014.

Fakta om skolenheten

Haganässkolan ligger i Älmhult och omfattar en gymnasieskola och en gymnasiesärskola. I skolbyggnaden ryms även Haganäs vuxenutbildning samt den internationella skolan (årskurs F–9). Skolan leds av tre rektorer, varav en också är ansvarig rektor på vuxenutbildningen. De flesta funktioner, såsom elev- och personaladministration, ekonomi, schemaläggning och verksamhetsplanering delas med vuxenutbildningen. Under läsåret 2014 hade skolenheten, enligt rektorerna, 515 inskrivna elever, varav 499 var inskrivna på gymnasieskolan och 16 på gymnasiesärskolan.

Haganäs gymnasieskolas utbildning omfattar läsåret 2013/2014 tolv nationella program:

Barn- och fritidsprogrammet (BF)

Bygg- och anläggningsprogrammet (BA)

Ekonomiprogrammet (EK)

El- och energiprogrammet (EE)

Estetiska programmet (ES)

Handels- och administrationsprogrammet (HA)

Restaurang- och livsmedelsprogrammet (RL)

Industri tekniska programmet (IN)

Naturvetenskapsprogrammet (NA)

Vård- och omsorgsprogrammet (VO)

Samhällsvetenskapsprogrammet (SA)

Teknikprogrammet (TE)

Skolans utbildning omfattar dessutom fyra av de fem introduktionsprogrammen (IM); preparandutbildning, programinriktat individuellt val, individuellt alternativ samt språkin introduktion.

Haganäsgymnasiet är organiserat i fem arbetsenheter där en rektor är ansvarig för verksamheten på arbetsenhet 1,3 och 5 och en rektor för verksamheten på arbetsenhet 2 och 4. En tredje rektor har ansvar för gymnasiesärskolan.

Arbetsenhet 1 omfattar BF, HA och VO.

Arbetsenhet 2 omfattar EK, ES, och SA.

Arbetsenhet 3 omfattar BA, EE, IN samt RL.

Arbetsenhet 4 omfattar NA och TE.

Arbetsenhet 5 omfattar IM.

Tre av programmen, RL, IN och ES gavs inte inför höstterminen 2013 och antagning genomförs inte heller inför höstterminen 2014.

Kunskapsresultat

När det gäller skolans samtliga nationella program framgår att den genomsnittliga betygspoängen ligger relativt konstant under perioden 2008-2013. Såväl 2008 som 2013 var den genomsnittliga betygspoängen bland eleverna som fick slutbetyg 13,7. Den högsta genomsnittliga betygspoängen under denna period (2008-2013) uppmättes 2010 med 14,3 poängenheter. Skillnaderna mellan pojkars och flickors betygspoäng har ökat under denna period. 2008 var siffran 13,7 för både pojkar och flickor. 2013 redovisar nationell statistik siffran 13,2 för pojkar och 14,2 för flickor. Den genomsnittliga betygspoängen för samtliga elever i riket var 14,1.

Den nationella statistiken visar vidare att Haganässkolans elever i princip presterar i paritet med riksgenomsnittet på respektive nationellt program, dock med ett undantag, vilket avser barn- och fritidsprogrammet, där skolans genomsnittliga betygspoäng ligger på 10,7 poängenheter, att jämföras med riksgenomsnittet som ligger på 12,7.

Enligt den nationella statistiken är andelen elever vid Haganäs gymnasieskola läsåret 2013 med fullföljd utbildning inom fyra år 80 procent, vilket kan jämföras med rikets genomsnitt som är 77 procent. Som lägst under perioden 2008-2013 har siffran legat på 75 procent, vilket den gjorde läsåren 2010/2011. Högst genomströmning (det vill säga flest antal elever som fullföljer sin utbildning inom fyra år) uppmäts på naturvetenskapsprogrammet och teknikprogrammet (100 procent). För elprogrammet är siffran 94 procent, för samhällsvetenskapsprogrammet 91 procent och för specialutformat program 77 procent. Nationell statistik för övriga program saknas.

Andelen elever behöriga till universitet och högskola är enligt nationell statistik 92 procent läsåret 2013, att jämföras med resultatet för riket, 88 procent. Resultaten har under perioden 2008-2013 varierat mellan 88 (2009/2010) och 92 pro-

cent (2009/2012/2013) utan tydlig uppvisad trend åt något håll. På medieprogrammet, naturvetenskapliga programmet, samhällsvetenskapsprogrammet samt på specialutformat program var samtliga (det vill säga 100 procent) av eleverna behöriga till universitet och högskola. För elprogrammet var siffran 96 procent, för teknikprogrammet 93 procent, för byggprogrammet 88 procent och för handels- och administrationsprogrammet 85 procent.

Skolinspektionen har inte tagit del av några resultat för elever som går på något av skolans fyra introduktionsprogram.

Haganäs gymnasiesärskola omfattar läsåret 2013/2014:

Nationellt program (3 elever)

Individuellt program, yrkesträning (10 elever)

Individuellt program, verksamhetsträning (3 elever)

Nationell statistik avseende elevernas resultat saknas. Enligt skolans egen statistik sattes år 2012 42 betyg.

Helhetsbedömning

Skolverket genomförde en utbildningsinspektion på Haganässkolan 2007 (Dnr 53-2007:1822) vilken visade på en rad brister. Bland annat konstaterades att skolans systematiska kvalitetsarbete samt rektorernas ledning av utvecklingsarbetet behövde förbättras. Skolan fick även kritik inom områden som betyg och bedömning, samverkan samt arbetsförlagt lärarande (vilket då rubricerades som arbetsförlagd undervisning). Föreliggande tillsyn visar att samtliga brister som nämnts ovan kvarstår.

Haganässkolan har under de senaste åren präglats av täta rektorsbyten och bristfälliga överlämningar vilket gett upphov till ett eftersatt systematiskt kvalitetsarbete. Skolan saknar under tiden för tillsynen en tydlig inre organisation som verkar för att elevernas utbildning organiseras och anpassas efter elevernas skiftande behov och förutsättningar. Föreliggande beslut pekar på en rad områden som behöver förbättras för att vara i enlighet med skolförfattningarna, exempelvis skolans tydliggörande av mål och elevers rätt till särskilt stöd. Elever erhåller inte heller sin garanterade undervisningstid. Skolinspektionen bedömer vidare att det finns en bristande likvärdighet i hur lärarna på skolan förstår och praktiserar elevers rätt till inflytande i utbildningen. Rektor måste skapa en grund för ett öppet diskussionsklimat och en samsyn kring hur undervisningen kan och bör utformas för att eleverna på bästa sätt ska nå utbildningens mål. Men framförallt måste rektor se till att den undervisning som bedrivs på skolan utgår från gällande styrdokument. Skolinspektionen bedömer att det finns ett stort engagemang hos personalen kring att driva verksam-

heten och se till att eleverna ges goda förutsättningar att nå målen, dock måste såväl lärare som övrig personal ges stöd och styrning för att kunna genomföra sitt uppdrag på sådant sätt som författningarna gör gällande.

Haganässkolan har dock ett fungerande arbete kring normer och värden. Eleverna uppger att de är trygga på skolan, samtidigt ger de uttryck för att skolans lokaler inte räcker till för de stora elevgrupperna som vistas där under tiden för tillsynen.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Älmhults kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska **senast den 14 november 2014** redovisas för Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Bedömning

Älmhults kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Undervisning och lärande.

- Se till att rektorn och lärarna klargör för elever vilka mål utbildningen har.
- Se till att undervisningen i gymnasieskolan utgår från och omfattar examensmålen för respektive nationellt program.
- Se till att lärarna samverkar med varandra i arbetet med att nå utbildningens mål.
- Se till att lärarna ger elever som lätt når kunskapskraven som minst ska uppnås ledning och stimulans för att nå längre i sin kunskapsutveckling.

Motivering

Enligt läroplanen för gymnasie- och gymnasiesärskolan ska skolan klargöra för eleverna vilka mål utbildningen har. Vidare ska undervisningen utgå från och omfatta examensmålen för respektive nationellt program. Lärarna ska samverka med varandra för att nå utbildningens mål samt ge elever som lätt når kunskapskraven som minst ska uppnås ledning och stimulans för att nå längre i sin utveckling.

Elever, lärare och rektorer på gymnasie- och gymnasiesärskolan uppger i intervjuer att lärarnas sätt att klargöra målen i undervisningen varierar. Intervjuade elever uppger att vissa lärare lägger upp mål och kunskapskrav på en digital

plattform, men det är upp till eleverna själva att ta del av dem där. Vidare uppger elever att lärare går igenom mål och kunskapskrav i inledningen av en kurs men använder dem inte som ett verktyg för att utveckla elevernas prestationer. Flertalet av de intervjuade eleverna uppger att de ofta har svårt att förstå varför de genomför en specifik uppgift. Det händer också att mål och kunskapskrav presenteras men att eleverna inte ges möjlighet att förstå hur deras egen prestation kan sättas i relation till dessa. Det finns också elever på skolan som går kurser i vilka de inte alls har diskuterat varken mål, syfte eller kunskapskrav. Det finns lärare på skolan som uppger att det ibland saknas en mognad från elevernas sida i att ta till sig målen på papper. Det finns samtidigt lärare som menar att när eleverna går i årskurs tre är det deras eget ansvar att vara uppdaterad på vilka mål och kunskapskrav som kursen omfattar. Intervjuade lärare uppger att de skulle kunna bli bättre på att tydliggöra målen för eleverna på såväl gymnasiesärskolan som på gymnasieskolan. Vidare uppger lärarna att de kan blir tydligare med att relatera mål och kunskapskrav till det innehåll som eleverna möter i sin skolvardag. Rektorerna uppger att lärarnas förmåga att klargöra utbildningens mål för eleverna varierar i hög grad.

Endast ett fåtal av de intervjuade eleverna har hört talas om utbildningens examensmål. De flesta eleverna ser ingen koppling mellan sitt programs examensmål och den undervisning de får. Intervjuade lärare uppger att det är svårt att låta examensmålen genomsyra undervisningen, bland annat eftersom de saknar en gemensam strategi för hur detta arbete ska gå till. Det faktum att skolan valt att organisera undervisningen i ett antal ämnen på ett sådant sätt att flera program finns representerade i en och samma klass gör arbetet ännu svårare, uppger lärarna.

Elever ger under intervjun några goda exempel på hur lärare samverkar för att nå utbildningens mål. Dock menar eleverna att samverkan genom exempelvis ämnesöverskridande undervisning inte är särskilt vanliga inslag inom ramen för den ordinarie undervisningen. Intervjuade lärare uppger att de idag saknar gemensamma arenor och kontaktytor för samverkan och att det schematekniskt ofta blir svårt att skapa utrymme för detta. Rektorerna uppger att det finns ett behov av en större samverkan bland lärarna. En större ämnesövergripande undervisning uppges i dagsläget vara ett resultat av enskilda lärares initiativ och förmåga snarare än ett svar på ett undervisningsbehov.

Elever och lärare uppger i intervju att skolan arbetar hårt för att se till att alla elever når målen, och då i betydelsen minst E i betyg. Enligt eleverna läggs inte samma tid på att hjälpa elever som exempelvis har B i betyg att nå längre i sin utveckling. Eleverna uppger att detta främst handlar om tidsbrist. Vidare menar eleverna att lärarna anpassar sin undervisning efter klass snarare än efter individ. Intervjuade elever ger exempel på undervisningsgrupper som inbegriper fyra olika kurser, vilket medför att det blir svårt att erhålla respons från

läraren på det eleven gör. Inte sällan får man gå när man är klar, menar eleverna, eller så får man arbeta med något annat som känns mer som ett "tidsfördriv" snarare än en mer avancerad eller djuplodande uppgift. Lärarna uppger att de ibland tappar bort de högpresterande eleverna. De upplever en svårighet i att individanpassa undervisningen när elever som läser i "dubbel fart" går tillsammans med elever som läser i "enkel fart". Även elevhälsan instämmer i lärarnas bild, de menar att fokus ofta läggs på de mer stödberoende eleverna vilket i sin tur gör att de högpresterande eleverna inte ges den ledning och stimulans de behöver för att nå längre i sin kunskapsutveckling. Rektorerna menar under intervjun att skolan kan bli bättre på att fånga upp just denna elevgrupp.

Mot bakgrund av ovanstående måste huvudmannen se till att rektor och lärare klargör för eleverna vilka mål utbildningen har samt att undervisningen i gymnasieskolan utgår ifrån och omfattar examensmålen för respektive nationellt program. Vidare måste rektor se till att lärarna samverkar för att nå utbildningens mål samt att lärarna ger elever som lätt når kunskapskraven som minst ska uppnås ledning och stimulans för att nå längre i sin kunskapsutveckling.

Författning

3 kap. 3 § skollagen

Lgy 11 1 Skolans värdegrund och uppgifter, Rättigheter och skyldigheter,

Läroplan för gymnasiesärskolan 2013 Skolans värdegrund och uppgifter, Rättigheter och skyldigheter

Lgy11 2.1 Kunskaper, Lpf 94, 2.1 Kunskaper/Läroplan för gymnasiesärskolan 2013 2.1 Kunskaper

Lgy 11 1 Skolans värdegrund och uppgifter, Rättigheter och skyldigheter,

SKOLFS 2010:14 och för skolenheten aktuella ämnesplaner och kursplaner

Lgy 11 2.1 Kunskaper, Lpf 94 2.1 Kunskaper/Läroplan för gymnasiesärskolan 2013, 2.1 Kunskaper

Grundläggande värden och inflytande

Bedömning

Älmhults kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Grundläggande värden och inflytande.

- Se till att eleverna har ett reellt inflytande i undervisningens innehåll.

Motivering

Enligt skollagen ska elever ges inflytande över utbildningen och dess innehåll.

Av intervjuer med elever, lärare och rektor framkommer att det finns en bristande likvärdighet i hur lärarna på skolan förstår och praktiserar elevers rätt till inflytande i utbildningen. Elever uppger i intervjuer att det finns en stor variation bland lärarna när det gäller att skapa förutsättningar för inflytande i undervisningen. De ger exempel på lärare som presenterar sin planering initialt, och aktivt efterfrågar elevernas perspektiv och ingångar i undervisningsinnehållet, eleverna uttrycker i dessa sammanhang att de känner sig delaktiga från början. Samtidigt lyfter eleverna fram exempel på lärare som har sin fasta planering och bara "kör på", utan att bjuda in till en diskussion kring undervisningens vad, hur- och varför-frågor. Eleverna ger flera exempel på när de kan ges möjlighet att påverka examinationsformer och eventuellt flytta provdatum, dock inte när det gäller inflytande över undervisningens innehåll.

Intervjuade lärare uppger att sättet som elever bjuds in till ett aktivt inflytande över utbildningens innehåll varierar. Under intervjuer med lärare framkommer goda exempel på hur eleverna ges möjlighet att påverka innehållet i sin utbildning. Vissa av lärarna upplever dock att det är svårt att ge eleverna inflytande i utbildningen, bland annat eftersom de anser att det centrala innehållet i hög grad begränsar elevernas möjligheter till inflytande. Rektorerna uppger under intervju att skolan kan bli bättre på att ge eleverna inflytande över utbildningens innehåll.

Mot bakgrund av ovanstående måste huvudmannen se till att eleverna ges ett reellt inflytande över utbildningens innehåll.

Författning

4 kap. 9 § skollagen

Lgy 11 2.3 Elevernas ansvar och inflytande,

Läroplan för gymnasiesärskolan 2013, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

Särskilt stöd

Bedömning

Älmhults kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Se till att särskilt stöd ges i den omfattning och på det sätt som eleverna behöver och har rätt till.
- Se till att rektor skyndsamt utreder behovet av särskilt stöd.
- Se till att åtgärdsprogram följs upp och utvärderas.

Motivering

Av skollagen framgår att om det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås ska detta anmälas till rektorn. Rektor ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Vidare anger skollagen att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ges särskilt stöd. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses samt hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Av intervjuer med rektorer, elevhälsoteam, lärare och elever framgår att inte alla elever får det särskilda stöd i den omfattning och på det sätt som eleverna behöver och har rätt till.

Elevhälsan uppger under intervju att de inte har en tillräckligt stark organisation och beredskap för att kunna sätta in stöd där utredning visar att det finns behov. De menar vidare att de under tiden för tillsynen har rutiner för att anmäla, utreda och skriva åtgärdsprogram men när väl elevens behov är utredda och ett åtgärdsprogram formulerat finns inget stöd att sätta in, vilket enligt dem, är ett resultat av att det bristfälliga resurser.

Intervjuade lärare uppger att det finns elever på skolan som inte får sitt stödbehov tillgodosett. De menar också att elevernas behov inte utreds skyndsamt och ger exempel på hur det tagit nästan ett helt läsår innan elevernas behov av särskilt stöd dokumenteras i ett åtgärdsprogram. Lärarna uppger också att det händer att det stöd som sätts in leder till schemakrockar med annan undervisning, vilket i sin tur gör att eleven får mindre undervisning i ett specifikt ämne. En elev kan således uppmanas att "välja mellan tyska eller stöd i matte", uppger intervjuade lärare.

Elever beskriver under intervjuerna hur utredningar av deras behov förskjutits i tid- i upp till 1,5 år- vilket, enligt eleverna, kan ha påverkat att de inte klarat minst E på vissa nationella prov.

Elevhälsan uppger också att det finns elever som inte kommer till skolan (så kallade hemmasittare), de insatser som genomförs kring dessa elever dokumenteras inte och följs inte heller upp i elevernas åtgärdsprogram, här räcker inte verksamheten till menar elevhälsan. Även den centrala elevhälsan uppger att Haganässkolans elever inte får sina stödbehov tillgodosedda i tillräckligt stor utsträckning. Nu avslutas, enligt elevhälsan, det så kallade "plug in"-projektet (som bland annat arbetar med att få tillbaka hemmasittare till skolan) och till hösten vet man inte vad som kommer att göras för denna grupp elever. Rektorerna uppger i intervju att det finns elever med konstaterade behov av särskilt stöd men som inte får detta behov tillgodosett. Vidare menar de att det finns fall där det kan ta lång tid att komma fram till vilket stöd som är "rätt" för en specifik elev.

Mot bakgrund av ovanstående måste huvudmannen se till att särskilt stöd ges i den omfattning och på det sätt som eleverna behöver och har rätt till. Vidare måste huvudmannen och rektor skyndsamt utreda behovet av särskilt stöd samt att åtgärdsprogram följs upp och utvärderas.

Författning

3 kap. 8–9 §§ skollagen

Bedömning och betygssättning

Bedömning

Älmhults kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Bedömning och betygssättning.

- Se till att eleven informeras fortlöpande om elevens utveckling.
- Se till att eleverna informeras om grunderna för betygssättning.
- Se till att läraren vid bedömning och betygssättning utnyttjar all tillgänglig information om elevens kunskaper i förhållande till de nationella kunskapskraven och gör en allsidig bedömning av dessa kunskaper.

Motivering

Av skollagen framgår att eleven fortlöpande ska informeras om sin utveckling, vidare ska eleverna informeras om grunderna för betygssättning. Enligt läroplanen för gymnasieskolan ska läraren vid betygssättning utnyttja all tillgänglig information om elevers kunskaper i förhållande till de nationella kunskapskrav som finns för respektive kurs.

Under intervju med elever och lärare framkommer flera goda exempel på hur man arbetar med exempelvis matriser för att tydliggöra elevens prestation i förhållande till rådande kunskapskrav. Dock är detta sätt att arbeta på mindre vanligt på skolan, enligt eleverna. Under intervju med elever framkommer istället att de i flera kurser inte informeras fortlöpande om sin utveckling eller grunderna för hur läraren sätter betyg. Flera av de intervjuade eleverna lyfter fram att de i högre utsträckning än vad som är fallet under tiden för tillsynen, skulle vilja få en större insyn i hur deras prestationer bedöms i förhållande till ämnets/kursens specifika kunskapskrav. Eleverna ger exempel på ämnen/kurser där de inte alls vet varför de fått ett visst betyg. De menar vidare att de försöker anpassa sin prestation till hur de tror att "läraren vill ha det" – vilket kan se helt olika ut – menar de. Intervjuade lärare uppger att finns en bristande likvärdighet bland dem när det gäller att informera eleverna fortlöpande om studieframgångar och utvecklingsbehov.

Under elevintervjuer framkommer också att olika krav ställs på pojkar och flickor i undervisningen och vid betygssättningen. Det ges exempel på hur flickor har lättare att få högre betyg i vissa ämnen och där de ges andra förutsättningar än pojkar att nå ett specifikt betyg. Denna bild indikeras även i resultatet av den elevenkät som Skolinspektionen lät genomföra inför tillsynen.

Under elevintervjuer framkommer också att det finns en variation i hur lärare använder elevers resultat på nationella prov vid betygssättning. Intervjuade elever uppger att det finns lärare på skolan som i princip enbart använder de nationella proven som underlag för betygssättning. Skolinspektionen får ta del av flera individuella elevutsagor som indikerar att de nationella proven är mycket styrande eller nästan uteslutande styrande för elevens betyg. Under elev- och lärarintervju framkommer också att bedömningens av elevernas arbetsplatsförlagda lärande (APL) brister. Det finns handledare på arbetsplatserna som varken genomför, dokumenterar eller kommunicerar sin bedömning av elevernas prestationer. Rektorerna bekräftar under intervjun att lärarnas sätt att bedöma och förtrogenhet med styrdokument i ovanstående avseende varierar.

Mot bakgrund av ovanstående måste huvudmannen se till att eleverna informeras fortlöpande om sin utveckling samt om grunderna för betygssättning. Vidare måste huvudmannen se till att läraren vid bedömning och betygssättning utnyttjar all tillgänglig information om elevens kunskaper i förhållande till de nationella kunskapskraven och gör en allsidig bedömning av dessa kunskaper.

Författning

3 kap. 4 § skollagen

3 kap. 13, 15 och 16-17 §§ skollagen

Lgy 11 2.5 Bedömning och betyg

Läroplan för gymnasiesärskolan 2013, 2.5 Bedömning och betyg

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Älmhults kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Se till att rektor verkar särskilt för att utbildningen planeras och utvecklas med inriktning att uppfylla de nationella målen för utbildningen.
- Se till att rektor ansvarar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen.

- Se till att kvalitetsarbetet genomförs under medverkan av lärare, övrig personal och elever.
- Se till att rektor tar ansvar för att se till att kvalitetsarbetet är dokumenterat.
- Se till att rektor verkar särskilt för att utbildningen planeras och utvecklas med inriktning att uppfylla de nationella målen för utbildningen.

Motivering

Enligt läroplanen för gymnasie- och gymnasiesärskolan ansvarar rektor för att planera, följa upp, utvärdera och utveckla utbildningen i förhållande till de nationella målen. Av skollagen framgår att rektor ansvarar för att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Kvalitetsarbetet ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Det ska även dokumenteras.

Lärare, elevhälsa och rektorer på Haganäs gymnasium uppger i intervjuer att skolan sedan några år tillbaka präglats av täta skolledarskiften. Ofullständiga överlämningar mellan tidigare och nytillträdde rektorer har medfört att skolan saknar en ledning med ett helhetsperspektiv, vilket i sin tur har medfört bristfälliga analyser av hur verksamheten bedrivs och vilka områden som behöver utvecklas. Vidare uppger lärare, elevhälsa och rektorer att flera försök till att stärka kvaliteten inom olika områden på skolan har sjugets men sedan tappats bort eftersom "varje skolledare har sina tankar om vad och hur". Detta har, enligt intervjuade lärare, skapat en disharmoni bland personalen på skolan samt ett starkt eftersatt systematiskt kvalitetsarbete.

Under intervju med lärare och rektorer framkommer att verksamheten inte planeras och utvecklas på sådant sätt att elevernas måluppfyllelse gynnas i största möjliga utsträckning. Exempel som Skolinspektionen tar del av under intervjuer med lärare och elever berör bland annat schemakrockar (vilket medför att eleverna inte får sin garanterade undervisningstid) och elevers rätt till särskilt stöd (vilket innebär att elevers behov inte utreds skyndsamt och att eventuella stödåtgärder inte sätts in). Vidare uppger lärare att planering och organisation av elevernas arbetsförlagda lärande är eftersatt, vilket de menar, också är ett resultat av ett bristande systematiskt kvalitetsarbete.

Av intervjuer med lärare framgår att kvalitetsarbetet inte genomförs under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Vidare uppger intervjuade lärare att bristen på kontinuitet i ledningsfunktionen gett negativa konsekvenser för exempelvis gymnasiesärskolans och introduktionsprogrammets verksamhet. Signaler från lärare och elever fångas inte upp av ledningen på skolan. Dokumenterade analyser och utvärderingar som borde ligga till grund för nästkommande termins arbetes planering och organisation saknas, enligt inter-

vjuade lärare, vilka också ger uttryck för att i hög utsträckning själva få driva och utvärdera sin verksamhet. Rektorerna uppger att deras arbetssituation är ansträngd. Vidare uttrycker de en medvetenhet om att det finns lärare som efterlyser mer stöttning i sitt arbete.

Skolans bristande systematiska kvalitetsarbete har även satt vissa avtryck i hur vissa elever uppfattar sin skola. Det finns elever som under intervjun uttrycker att skolan lägger för mycket tid på att göra reklam för sin verksamhet istället för att fokusera mer på det inre arbetet.

Mot bakgrund av ovanstående måste huvudmannen se till att rektor verkar särskilt för att utbildningen planeras och utvecklas med inriktning att uppfylla de nationella målen för utbildningen. Vidare måste huvudmannen se till att rektor ansvarar för att det bedrivs och dokumenteras ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av verksamheten. Vidare ska kvalitetsarbetet genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever.

Författning

2 kap. 9 § skollagen

4 kap. 4-7 §§ skollagen,

Lgy 11 2.6 Rektorns ansvar

Läroplan för gymnasiesärskolan 2013 2.6 Rektorns ansvar

Erbjudande av utbildning

Bedömning

Älmhults kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Erbjudande av utbildning.

- Se till att skolan ger studiehandledning på modersmålet till de elever som har behov av det.

Motivering

Av gymnasieförordningen framgår att en elev ska få studiehandledning på sitt modersmål, om eleven behöver det.

I den verksamhetsredogörelse som Skolinspektionen tagit del av står det att efterfrågan av studiehandledning på modersmålet inte varit så stor. Av intervjuer med rektor, lärare och elevhälsa framkommer dock att det finns ett flertal elever på skolan som har behov av studiehandledning på modersmålet men som inte får detta stödbehov tillgodosett.

Mot bakgrund av ovanstående måste huvudmannen se till att skolan ger studiehandledning till de elever som har behov av det.

Författning

9 kap 9 § gymnasieförordningen

Omfattning, innehåll och resurstillgång

Bedömning

Älmhults kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Omfattning, innehåll och resurstillgång.

- Se till att det på varje introduktionsprogram finns en plan för utbildningen som visar utbildningens innehåll.
- Se till att utbildningens innehåll på respektive introduktionsprogram överensstämmer med författningarnas krav.
- Se till att elever på yrkesprogram inom gymnasieskolan får minst sin garanterade undervisningstid.
- Se till att rektorn vid arbetsplatsförlagt lärande har beslutat om förläggningen av kurser till arbetsplatser.

Motivering

Enligt skollagen ska utbildningen på introduktionsprogram följa en plan som beslutas av huvudmannen. Vidare ska utbildningens innehåll på respektive introduktionsprogram överensstämma med författningarnas krav. Av skollagen framgår även att elever på yrkesprogram har rätt till heltidsstudier. Enligt gymnasieförordningen ska rektorn vid arbetsplatsförlagt lärande besluta om hur hela eller delar av kurser ska förläggas till arbetsplatser och om hur fördelningen över läsåren ska göras.

Rektor och undervisande lärare uppger i intervju med Skolinspektionen att det inte finns någon upprättad plan för introduktionsutbildningarnas innehåll i Älmhults kommun. Vidare uppger intervjuade elever och lärare på introduktionsprogrammen att utbildningarnas innehåll inte stämmer överens med författningarnas krav. Utbildningen på introduktionsprogrammen ska bedrivas i en omfattning som motsvarar heltidsstudier. I intervju med undervisande lärare samt elever på introduktionsprogrammen framkommer att det finns inskrivna elever som endast erhåller 3,5 timmars undervisningstid per vecka, samtidigt som lärare framhåller att mer undervisningstid hade gett en positiv inverkan på studierna. Vidare framkommer att eleverna måste läsa SFI D innan de kan ges möjlighet att läsa svenska som andraspråk, vilket strider mot gällande författningar.

Intervjuade elever på yrkesprogrammen beskriver hur undervisningen i kurser inom programfördjupning samt individuellt val ibland är utlagd samtidigt som undervisningen i gymnasiegemensamma ämnen, vilket enligt eleverna får konsekvensen att de får mindre undervisningstid än den minst garanterade. Enligt eleverna leder detta till att de presterar sämre och får ta igen kurser vid senare tillfälle. Intervjuade elever och lärare uppger också att extrainsatta stödtimmar krockar med ordinarie undervisning liksom med arbetsplatsförlagt lärande (APL). Elever uppger att de får avbryta undervisningen under den period de är på APL medan kursen fortsätter för de elever som inte har APL. De får således färre undervisningstimmar, vilket i sig betyder sämre förutsättningar och stödstrukturer för att klara en kurs. I de centrala intervjuerna med förvaltning uttrycks en medvetenhet kring att Haganässkolan blandat ihop programfördjupning och individuellt val vid schemalagningen.

Lärare och rektor uppger i intervju att inget beslut avseende förläggningen av kurser kopplade till elevernas arbetsplatsförlagda lärande tagits av rektor. Vidare uppger några av de intervjuade lärarna att det arbetsplatsförlagda lärandet inte är kopplat till det eleverna gör på skolan, utan att det "ligger utanför" och integreras inte i de skolförlagda kurserna. Skolan har vid tiden för tillsynen ingen dokumentation avseende hur kurser är tänkta att förläggas till arbetsplatser över läsåren.

Mot bakgrund av ovanstående måste huvudmannen se till att det på varje introduktionsprogram finns en plan för utbildningen som visar utbildningens innehåll. Utbildningens innehåll på respektive introduktionsprogram måste överensstämma med författningarnas krav. Vidare måste huvudmannen se till att elever på yrkesprogram inom gymnasieskolan får minst sin garanterade undervisningstid samt att rektorn vid arbetsplatsförlagt lärande har beslutat om förläggningen av kurser till arbetsplatser.

Författning

16 kap. 18 § skollagen

17 kap. 3-5, 7 § skollagen

19 kap. 20 § skollagen

4 kap. 22 § gymnasieförordningen, för utbildning i gymnasiesärskolan påbörjad före den 1 juli 2013 gäller 13 kap. 2 och 6 §§ gymnasieförordningen

4 kap. 12 § gymnasieförordningen och 6 kap. 3-8 §§ gymnasieförordningen

På Skolinspektionens vägnar

Peter Sääw
Beslutsfattare/ Utredare

Lotta Nyren
Föredragande/ Utredare

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernars utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.